

Sagen sættes til Forhandling.

Fraenkel: Naar jeg paa dette sene Tidspunkt tager Ordet er det, fordi jeg har ventet hele Tiden, at det, jeg har paa Hjerte, skulde blive sagt af en anden. Det er imidlertid ikke sket, hvilket er saa meget mærkeligere, som enkelte af Talerne har lige rørt ved Sagen uden at gaa nærmere ind paa den. Da jeg nu mener, at dette Lovforslag ikke gerne skulde forlade Tinget, uden at det Spørgsmaal, jeg har villet drage frem, dog i nogen Grad var blevet belyst, har jeg altsaa tilladt mig at bede om Ordet.

Jeg tænker paa en Bemærkning, der ved anden Behandling fremkom fra Ordføreren, det ærede Medlem Hr. A. C. Meyers, Side. Han mindede om det nærmere Forhold mellem Kunst og Økonomi. En anden Taler rørte ogsaa lige ved Spørgsmaalet. Jeg føler Trang til at gaa en lille Smule nærmere ind paa det, og jeg vil lægge Linien over en anden Udtalelse, som fandtes i det ærede Medlem Fru Inger Gautier Schmits fortræffelige Tale ved første Behandling, som jeg paa hørte med stor Glæde, og hvori det ærede Medlem lyste efter dette gamle Stampublikum, som man havde i tidligere Tid i det kongelige Teater, Folk, der ikke var særlig Velhavere, men for hvem Teatret nu var alt, som elskede Teatret, og som paa den anden Side betød en hel Del for Teatret, dels paa Grund af de Pladser, de besatte, om jeg saa maa sige som Stampublikum, men meget mere endnu ved, at de bar en vis usnobbet Kritik frem.

Det var Mennesker, der havde Kærlighed til Kunst, det var Mennesker, der forstod sig paa Kunst, det var Mennesker, der ikke lod sig vildlede af det ene og det andet udvendige, og hvis Mening derfor havde en vis Betydning, baade for Pressen og dermed for Teatret, og for den hele Opinion, som rejste sig for eller imod et Stykke.

Hvor er de henne, hvorfor er de der ikke mere? Jeg tror ikke, der lader sig angive en enkelt, bestemt Grund for, at de ikke er der, for det kan ikke nytte at sige, at nu besættes de bedste Pladser af et Lag, der under vore Tiders Økonomi er kommet hurtigt frem, er blevet hurtigt rige, som i Virkeligheden ikke interesserer sig for Teatret, og som nærmest gaar der for at sidde

og fordøje. Det kan ikke nytte noget, at man peger paa det Moment. Dels er der jo mange Mennesker paa de første Pladser, som virkelig nærer Interesse for Teatret, ogsaa i Dag, dels var dette Stampublikum, jeg talte om, ogsaa spredt paa mange Pladser i Teatret, og navnlig besatte det ingenlunde de bedste Pladser altid.

Men Sindene er blevet andre, end de var før. Vi ligger midt i et vældigt Gennembrud, som jeg ikke her skal komme nærmere ind paa, for det er igen en anden Historie. Men et vældigt Gennembrud, der skriver sig fra Forandringer i det rent materielle, men Forandringer, hvis Virkninger gaar op naturligvis i det sociale og i alle Sider af Livet, ogsaa i det kulturelle Liv og dermed berører Teatret.

Der kan siges grumme meget om denne Ting. Jeg vil kun udtale, at det er ikke udelukkende een Grund der forklarer, at dette Publikum mangler. For øvrigt er det jo ogsaa saaledes, at der fra Teatrets Side heller ikke er gjort, hvad der kunde gøres, for at værne om dette Publikum. Det er netop kommet frem i en Artikel, jeg i et og alt kan under-skrive — det er sjældent, det sker — i „Nationaltidende“, idet Anmelderen Hr. Carl Behrens har kaldt paa Staaparterret. Det er en rigtig Tanke. Det var et af de Steder, hvor noget af dette faste Stampublikum var at finde, og jeg vil stærkt anbefale, at man har Tanken henvendt paa at oprette dette Staaparterre igen.

Det kan ikke nytte noget, at man siger: Det er atter en Fordring til Udgift uden tilsvarende Indtægt. For er der noget Omraade, hvor det gælder, at man ikke altid kan se de indirekte økonomiske Følger af en eller anden Udgiftspost, saa er det Kunstens og særlig Teatrets. Jeg kan saamænd nævne et nærliggende Eksempel fra mig selv. Jeg kan roligt sige, at det kongelige Teater aldrig har haft blot tilnærmelsesvis saa stor Indtægt af mig, som siden jeg har faaet Fribillet til Teatret.

Man skulde tro, at det var noget rent paradoksalt, jeg sagde, men Forklaringen er simpelt hen den, at naar der er en Forestilling, jeg synes, jeg kunde rigtig glæde mig ved, tager jeg i Regelen en anden med mig; og ham betaler jeg altsaa for, og det sker i en Udstrækning somme Tider, saa jeg med Sikkerhed kan sige, at jeg har